

PEDAGOGIKA

ILMIY-NAZARIY VA METODIK JURNAL

6/2023

Bosh muharrir:

Kirgizbayev Abdug'affor Karimjonovich

Maxmudov Abduxalim Xamidovich
(bosh muharrir o'rinbosari)

Tahrir hay'ati:

Djurayev Risbay Xaydarovich
Abdullayeva Shaxzoda
Bulatov Saidaxbor
Ibraimov Xolboy Ibragimovich
Kamilova Nodira
Karlibayeva Guljahan
Quronov Maxammadjon
Mamadaliyev Abdumajid
Medetova Raushan
Muslimov Narzulla
Murtozayeva Maxfuza
Safarova Roxat
Tojiboyeva Xilolaxon
Xakimova Muxabbat
Xodjayev Begzod

Muassis – Nizomiy nomidagi Toshkent

davlat pedagogika universiteti. Jurnalda pedagogika, psixologiya, o'qitishning metod va texnologiyalariga oid ilmiy-nazariy, ilmiy-metodik maqolalar o'zbek va rus tillarida chop etiladi.

Jurnalga Toshkent shahar Matbuot va axborot boshqarmasining 2014-yil 26-maydagi 02-004-sonli "Ommaviy axborot vositasi davlat ro'yxatidan o'tkazilganligi to'g'risida guvohnoma"si olingan va unga O'zbekiston Respublikasi Milliy kitob palatasining 2008-yil 30-iyundagi 511/S shartnomasi asosida Davriy nashrlarning Xalqaro standartlar (ISSN) – 2010-5320 raqami taqdim etilgan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya Komissiyasi rayosatining 2013-yil 30-dekabr-dagi 201/3-sonli qarori bilan ro'yxatga olingan.

**BOSHLANG'ICH TA'LIM YO'NALISHI TALABALARIDA TA'LIM ASOSIDA
EKOPEDAGOGIK KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISH MODEL**

Kuchkinov Abdumalik Yuldashovich, *Chirchiq davlat pedagogika universiteti dotsenti, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)*

Annotatsiya. Ushbu maqolada boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida ekopedagogik kompetentligini rivojlantirish va hal etish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va biologik xilmaxlilik, iqlim o'zgarishi, tabiatni muhofaza qilish, ekologik tushunchalar, amaliy mashg'ulotlar orqali talabalarida ekopedagogik kompetentligini rivojlantirish modeli talabalarni atrof-muhitga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo'lgan faol va mas'uliyatli global fuqarolar bo'lish imkoniyatni rivojlantirish haqida fikr yuritilgan.

Таянч so'zlar: *boshlang'ich ta'lim, talaba, ekopedagogika, kompetentlik, rivojlantirish, bilim, ko'nikma, biologik, iqlim, tabiat, muhofaza, ekologik, amaliy mashg'ulot, modeli, atrof-muhit, mas'uliyat, global imkoniyat, konstruktivizm, integratsiya.*

**МОДЕЛЬ РАЗВИТИЯ ЭКОПЕДАГОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ
У СТУДЕНТОВ НА ОСНОВЕ НАПРАВЛЕНИЯ ОБУЧЕНИЯ
НАЧАЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ**

Кучкинов Абдумалик Юлдашович, *доцент Чирчикского государственного педагогического университета, доктор философских педагогических наук (PhD)*

Аннотация. Данная статья посвящена развитию экопедагогической компетентности у учащихся начальных классов посредством знаний, навыков и биоразнообразия, необходимых для развития и решения проблем экопедагогической компетентности, изменения климата, охраны природы, экологических концепций, модели практического обучения для развития возможности быть активными гражданами мира, которые бережно относятся к окружающей среде.

Ключевые слова: *начальное образование, студент, экопедагогика, развитие компетентности, знания, навыки, биология, климат, природа, охрана, экология, практическая подготовка, модель, окружающая среда, ответственность, глобальные возможности, конструктивизм, интеграция.*

**A MODEL FOR THE DEVELOPMENT OF ECOPEDAGOGICAL COMPETENCE
BASED ON LEARNING FROM PRIMARY EDUCATION STUDENTS**

Kuchkinov Abdumalik Yuldashovich, *associate professor of Chirchik state pedagogical university, doctor of philosophical pedagogical sciences (PhD)*

Abstract. This article is devoted to the development of ecopedagogical competence among primary school students through knowledge, skills and biodiversity necessary for the development and solution of problems of ecopedagogical competence, climate change, nature conservation, environmental concepts, practical learning models for the development of the opportunity to be active citizens of the world who take care of the environment.

Key words: *primary education, students, ecopedagogy, competence development, knowledge, skills, biology, climate, nature, conservation, ecology, practical training, model, environment, responsibility, global opportunities, constructivism, integration.*

Kirish. Yangi O'zbekistonda zamonaviy ta'lim muassasalaridagi integratsiyalashgan ta'lim, o'quvchining bilim faoliyati va mustaqillik fikrlash hamda o'quv amaliyotida yo'naltirish ta'lim sifatida yangi natijalarga erishishga yordam beradi.

Asosiy qism. Atrof-muhitni muhofaza qilish konsepsiyasida belgilab berilgan atrof-muhitni muhofaza qilish konsepsiyasi yangi O'zbekistonning ekologik ta'lim-tarbiyasida

«Yangi O'zbekistonni barpo ekologik tarbiyalashda atrof-muhitni muhofaza qilish konsepsiyasida belgilangan «Aholining ekologik madaniyatini oshirish, atrof-muhitni muhofaza qilish sohasida davlat organlari faoliyatining oshkoralik darajasini oshirish va fuqarolik jamiyatining rolini kuchaytirish». Shu munosabat bilan O'zbekistonda iqlim o'zgarishi bo'yicha Parij kelishuvini amalga oshirish bo'yicha Milliy harakatlar rejasi, 2019-2030-yillarda «yashil» iqtisodiyotga o'tish bo'yicha strategiyalar, yangi davlat boshqaruvini shakllantirish bo'yicha Milliy harakatlar rejasi ishlab chiqildi va qabul qilindi. Barqaror rivojlanish sohasida ekologik ofatlarning oldini olish kabi ulkan maqsadlarni amalga oshirishda o'quvchilariga ekologik ta'lim berish texnologiyasini taqdim etish. Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida ekologik-pedagogik kompetentligini rivojlantirish modelining nazariy asoslari ekologik ta'lim va pedagogika fani bilan bog'liq. Ushbu model talabalarni ekologik muammolarni tushunish va hal qilish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma, munosabat va qadriyatlar bilan qurollantirishga qaratilgan. Barqarorlik kelajak avlodlarning o'z ehtiyojlarini qondirish qobiliyatini buzmasdan, hozirgi kun ehtiyojlarini qondirish qobiliyatini anglatadi. Ekologik pedagogik kompetentligini boshlang'ich ta'limga integratsiyalash orqali biz atrof-muhitga nisbatan mas'uliyat tuyg'usini rivojlantirmoqdamiz va barqaror amaliyotlarni ilgari surmoqdamiz. Ushbu modelni ma'lum qiladigan yana bir nazariy nuqtai nazar konstruktivizmdir. Konstruktivizm talabalarning atrof-muhit bilan o'zaro munosabatlari orqali dunyo haqidagi o'z tushunchalarini faol ravishda qurishlarini taklif qiladi. Ekologik-pedagogik kompetensiya kontekstida bu talabalarning atrof-muhit muammolarini o'rganish va ma'nosini tushunish imkonini beradigan amaliy, tajribaviy o'quv faoliyati bilan shug'ullanishi kerakligini anglatadi.

Bundan tashqari, model ijtimoiy ta'lim nazariyasi tamoyillariga asoslanadi. Ushbu nazariyaga ko'ra, odamlar boshqalarni kuzatish va taqlid qilish orqali o'rganadilar. Ekopedagogik kompetensiya kontekstida talabalarda atrof-muhitga mas'uliyatli xulq-atvorni namoyon etuvchi namuna bo'lishi muhim ahamiyatga ega. Talabalarning atrof-muhitga munosabati va xulq-atvorini shakllantirishda o'qituvchilar, ota-onalar va keng jamoatchilik hal qiluvchi rol o'ynashi mumkin. Umuman olganda, boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida ekologik-pedagogik kompetentligini rivojlantirish modeli barqarorlik, konstruktivizm va ijtimoiy ta'lim nazariyasiga asoslanadi. Ushbu nazariy asoslarni ta'lim amaliyotiga kiritish orqali biz yosh talabalarni atrof-muhitga oid bilimdon va mas'uliyatli fuqarolar bo'lib etishish imkoniyatini berishimiz mumkin.

Maqsad – boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida ekologik pedagogik kompetentligini rivojlantirish modelining maqsadi ularni atrof-muhit masalalarini tushunish va ular bilan shug'ullanish uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va munosabatlar bilan qurollantirishdan iborat. Ushbu model atrof-muhitga nisbatan mas'uliyat tuyg'usini rivojlantirish va ularning kundalik hayotida barqaror amaliyotlarni targ'ib qilishga qaratilgan. Boshlang'ich ta'limga ekopedagogik tamoyillarni kiritish orqali talabalarda tabiat, biologik xilma-xillik, ekotizimlar va inson faoliyati o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni chuqur anglash rag'batlantiriladi. Ular atrof-muhitning ifloslanishi, iqlim o'zgarishi, o'rmonlarning kesilishi va resurslarning kamayishi kabi muammolarni o'rganadilar va bu muammolarni barqaror amaliyotlar orqali hal qilish yo'llarini o'rganadilar. Model atrof-muhit muammolari bilan bog'liq tanqidiy fikrlash, muammolarni hal qilish va qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Talabalarga o'z harakatlarining atrof-muhitga ta'sirini tahlil qilish va zararni kamaytiradigan va tabiatni muhofaza qilishga yordam beradigan muqobil echimlarni o'rganish tavsiya etiladi. Bundan tashqari, ekologik-pedagogik kompetentligini

rivojlantirish modeli talabalarda tabiiy dunyoga nisbatan empatiya va mas'uliyat hissini rivojlantirishga undaydi. Ular o'zaro bog'liqlik haqida bilib oladilar.

Mazmuni – boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida ekologik-pedagogik kompetentligini rivojlantirish metodikasi ularning atrof-muhit muammolarini tushunish va xabardorligini oshirishga, shuningdek, ularni barqaror tanlov qilish uchun zarur bo'lgan ko'nikma va bilimlar bilan qurollantirishga qaratilgan. Rivojlanishning ushbu modeli ekologik-pedagogik tamoyillar va amaliyotlarni o'quv dasturiga integratsiyalashuviga, atrof-muhitga nisbatan mas'uliyat va boshqaruv hissini tarbiyalashga urg'u beradi. Ushbu metodologiyaning mazmuni ekologik-pedagogik kompetentligini har tomonlama rivojlantirishga hissa qo'shadigan turli komponentlarni o'z ichiga oladi. Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida ekologik-pedagogik kompetentligini rivojlantirish ekologik ongi va barqaror amaliyotni rivojlantirish uchun juda muhimdir. Bu kompetentligini rivojlantirish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan ba'zi namunaviy vositalar: ekologik ta'lim o'quv dasturi. Ekologik ta'limni fan, ijtimoiy fanlar va til san'ati kabi turli fanlar bilan birlashtiradigan o'quv dasturini ishlab chiqish. Ushbu o'quv dasturida ekologik tushunchalar, atrof-muhit muammolari va tabiatni muhofaza qilish amaliyotlarini tushunishga yordam beradigan darslar, tadbirlar va loyihalar bo'lishi kerak. Tabiatga asoslangan ta'lim, mahalliy bog'lar, qo'riqxonalar yoki botanika bog'lariga sayohatlar tashkil qilish orqali ochiq havoda va tajribaviy o'rganishni rag'batlantirish. Bu amaliy tajribalar talabalarga tabiat olamini kuzatish va o'zaro munosabatda bo'lish imkonini beradi, atrof-muhit bilan chuqurroq bog'lanishni kuchaytiradi. Yashil maktab tashabbuslari, maktabda qayta ishlash dasturlari, energiyani tejash choralari va barqaror bog'dorchilik loyihalari kabi ekologik toza amaliyotlarni o'rnatish. Talabalarni ushbu tashabbuslarga jalb qiling, ularga maktabning atrof-muhitga ta'siri uchun mas'uliyat va egalik hissini bering. Talabalarni ekologiyaga yo'naltirilgan loyihalarda hamkorlik qilishlari mumkin bo'lgan ekologik klublarni tashkil etishga undash. Ushbu klublar daraxt ekish, chiqindilarni kamaytirish kompaniyalari yoki xabardorlikni oshirish kabi tadbirlarni tashkil qilishi mumkin.

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida ta'limga asoslangan ekologik-pedagogik kompetentligini rivojlantirish modeli yosh talabalarda atrof-muhit va barqarorlikni chuqur tushunish va qadrlashni rivojlantirishga qaratilgan. Bunday yondashuv bolalarda mas'uliyat tuyg'usini rivojlantirishga yordam berib, ularni sayyoramizning faol boshqaruvchisi bo'lish imkoniyatini bergani uchun erta yoshdanoq ekologik ongni tarbiyalash muhimligini e'tirof etadi. Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida ekopedagogik kompetentligini rivojlantirishga qaratilgan turli tadbirlar bilan shug'ullanadilar. Ushbu tadbirlar tabiatda sayr qilish, bog'dorchilik, qayta ishlash loyihalari va atrof-muhit masalalari bo'yicha muhokamalarni o'z ichiga olishi mumkin. Bu tajribalarda faol ishtirok etib, talabalar tirik organizmlarning o'zaro bog'liqligi va inson harakatlarining atrof-muhitga ta'siri haqida bevosita bilimga ega bo'ladilar. Masalan, tabiatga sayr qilish jarayonida talabalar turli o'simlik va hayvonlar turlarini, ularning yashash joylarini, biologik xilma-xillikning ahamiyatini kuzatishi va bilishi mumkin. Shuningdek, ular suv aylanishi, iqlim o'zgarishi va ifloslanish ta'siri kabi tushunchalarni o'rganishlari mumkin. Bog'dorchilik kabi amaliy tajribalar orqali talabalar nafaqat o'simliklarning hayot aylanishlari haqida bilibgina qolmay, balki qimmatli ko'nikmalarni ham rivojlantiradilar. Ta'limga asoslangan ekopedagogik kompetentligini rivojlantirish modeli boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida bir nechta ijobiy natijalarga olib kelishi mumkin. Ushbu model ekologik ongni, barqarorlikni va atrof-muhitga nisbatan mas'uliyat hissini rivojlantirishga qaratilgan. Ekopedagogik amaliyotlar bilan shug'ullanuvchi

talabalar biologik xilma-xillik, iqlim o'zgarishi, tabiatni muhofaza qilish kabi ekologik tushunchalarni chuqur anglaydilar. Ular atrof-muhit muammolari haqida ko'proq xabardor bo'lib, o'z harakatlariga asoslangan qarorlar qabul qilish uchun zarur bo'lgan bilimlarni rivojlantiradilar. Model talabalarni kundalik hayotlarida barqaror amaliyotlarni qabul qilishga undaydi. Bunga qayta ishlash, chiqindilarni kamaytirish, energiyani tejash va ekologik toza mahsulotlardan foydalanish kiradi. Ushbu amaliyotlarda faol ishtirok etish orqali talabalar atrof-muhitga mas'uliyatli boshqaruvchi bo'lishni o'rganadilar. Ekopedagogika talabalarni atrof-muhit muammolarini tahlil qilish va baholashga undash orqali tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradi. Ular atrof-muhit muammolarining sabablari va oqibatlari, shuningdek, potensial echimlar haqida tanqidiy fikrlashni o'rganadilar. Bu ularning muammolarni hal qilish qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi.

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida ekologik-pedagogik kompetentligini rivojlantirish modeli bir nechta asosiy xulosalarga ega. Bu, birinchidan, ta'lim jarayoniga ekologik va pedagogik bilim va ko'nikmalarni integratsiyalash muhimligini ta'kidlaydi. Demak, talabalar nafaqat ekologik tushunchalar va masalalarni o'rganishlari, balki bu bilimlarni pedagogik sharoitda qo'llash ko'nikmalarini shakllantirishlari kerak. Misol uchun, talabalar qayta ishlashning ahamiyati haqida bilib olishlari mumkin va keyin o'z maktablarida qayta ishlash dasturini ishlab chiqish va amalga oshirish topshirilishi mumkin. Ikkinchidan, model amaliy, tajribali o'rganishning ahamiyatini ta'kidlaydi. Unda talabalarning o'z atrof-muhit bilan bevosita munosabatda bo'lishlari va ekopedagogik bilimlarini qo'llashlari mumkin bo'lgan amaliy mashg'ulotlar bilan shug'ullanishlari tavsiya etiladi. Bu tabiiy yashash joylariga sayohatlar, maktab bog'ida eksperimentlar o'tkazish yoki jamiyatning ekologik loyihalarida ishtirok etishni o'z ichiga olishi mumkin.

Xulosa. Talabalarda ekologik mas'uliyat va qadrlashni rivojlantirish, uni asrash uchun shaxsiy mas'uliyatni o'z zimmasiga olishga rag'batlantirish zarurligi ko'rsatilgan. Bunga o'simliklar, hayvonlar va ekotizimlarga nisbatan hamdardlikni rag'batlantiradigan tadbirlar orqali erishish mumkin. Nihoyat, modelda o'qituvchilarning ekologik-pedagogik kompetentligini rivojlantiradi.

Adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 30-oktyabrdagi PF-5863-son «2030-yilgacha bo'lgan davrda O'zbekiston Respublikasining atrof-muhitni muhofaza qilish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida»gi farmoni. - T., 2019.
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 11-maydagi PF-134-son farmoni.
3. Yuldashovich K.A. Steam integrated educational technology in enhancing eco-learning effectiveness // European International Journal of multidisciplinary research and management studies. - 2022. - T. 2. - № 11. - S. 01-05.
4. Kuchkinov A.Y. Boshlang'ich sinf oquvchilarini tabiatni ezozlash ruhida tarbiyalash: Oqituvchilar uchun metodik qollanma. - T.: Fan va texnologiya, 2012. - T. 88.
5. Sousa, D.A., Pilecki, T. (2013). From STEM to STEAM: Using brain-compatible strategies to integrate the arts. Thousand Oaks: Corwin Press.

PEDAGOGIKA VA PSIXOLOGIYA, PEDAGOGIK INNOVATIKA

Камилова Н.Г., Хасанбекова А.

Ценностно-нормативная система подростков – детерминанта девиантного поведения.....3

Камилова Н.Г., Анварова Н.

Психологические детерминанты буллинг-поведения среди младших школьников и подростков.....8

Арипов Ш.О.

Umumiy o'rta ta'lim maktablarida o'g'il bolalarni oilaviy munosabatlarga tayyorlash metodlari.....13

Xusanov F.O.

Pedagogik faoliyatlarda ta'lim texnologiyalarini qo'llashning o'ziga xosligi.....18

Ким И.Н.

Возможности и проблемы использования цифровых технологий в дошкольном образовании.....23

Nurmatova I.T.

Maktangacha katta yoshdagi bolalarda ijodiy faollikni shakllantirishda musiqiy teatr faoliyatlarining roli.....25

Гафурова Н.М.

Различные модели темперамента: особенности и сходства.....29

Matupayeva Sh.Z.

Inklyziv ta'lim sharoitida boshlang'ich ta'limda fanlarini o'qitishning didaktik imkoniyatlari.....34

Qaraxnova L.M.

Ta'lim jarayonida o'quvchilarda tadqiqotchilik kompetentligini rivojlantirishda xalqaro baholash tadqiqotlari dasturidan foydalanishning samaradorligi.....38

Vaxobov A.A.

Bo'lajak chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik o'qituvchisining harbiy pedagogik madaniyatini shakllanishi va rivojlanishi.....43

Kuchkinov A.Yu.

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabalarida ta'lim asosida ekopedagogik kompetentligini rivojlantirish modeli.....49

Оразбаева Г.Ж.

Проблемы самоактуализации подростков в современном обществе.....53

Менгаров Х.Э.

О методических аспектах понятия «предельного перехода».....57

Odilbekov M.M.

Xususiy ta'lim muassasalari talabalarida kasbiy qiziqishlarni rivojlantirishning psixologik xususiyatlari.....62

Соатова Ш.А.

Развитие лидерства через активное участие студентов в общественной жизни университета.....67

Jabbarova O.M.

Boshlang'ich ta'limda innovatsion texnologiyalarni joriy etish asoslari.....71

Ochilov F.I.

Umumiy o'rta ta'lim maktablari o'quvchilarida rivojlantiriladigan tabiiy-ilmiy tafakkur mazmuni.....74

Shoyimova Sh.S.

Kasbiy so'nish shifokor-pedagog shaxsining ijtimoiy-psixologik muammolaridan bir sifatida.....79

Sangindikova N.J.

Iroda sifatini eksperimental o'rganish.....82

Yusupova K.N.

Dars jarayonida kreativ ta'lim muhitini tashkil etishning ahamiyati.....86

Камилова А.Б.

Педагогические аспекты формирования регулятивных действий у учащихся начальных классов.....90

Mirzaev A.M.

Harbiylashtirilgan ta'lim muassasalarida kursantlar belbog'li kurash bo'yicha tayyorgarlikni oshirishning innovatsion usullarini o'rganish imkoniyatlari.....94

Наримбетова З.А.

Общие вопросы методики обучения решению задач в начальных классах.....98

Jabbarov Z.R.

Harbiy ta'limda inovatsion texnologiyalarni joriy etish va ta'lim sifatini takomillashtirish.....102

Umarova Z.A.

Maktab ta'limida pedagogik konfliktlarning turlari va ularni bartaraf etish.....108

Tilavova S.B.

Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarning ekologik kompetentligini takomillashtirishda Steam yodashuv.....113

Капалыгина И.И., Шестирева Н.Г.

Педагогические условия формирования асертивных свойств личности в социальной сети.....117

Hasanov T.A.

Ijtimoiy va huquqiy xatar guruhiga kiruvchi yoshlarni ijtimoiy himoya qilish yo'nalishlari.....121

Yakubova S.K.

Yengil dizartriya bolalarda monologik nutqini rivojlantirish.....127

Turakulov B.N.

Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarning ekopsixologik kompetentligini takomillashtirish muhim pedagogik muammo sifatida.....131

Xusnetdinov U.I.

Qoraqalpog'iston Respublikasi talaba yoshlarida ekologik madaniytni shakllantirish.....136

Karimjonov A.

Boshlang'ich sinf o'qituvchilarini innovatsion pedagogik tajriba faoliyatini o'rganish.....141

Nurgizarova Z.B.

Pedagogik ta'limda psixologik tasvirini ochib berish mahorati.....145

Jabborova O.M., Sapparbaeva D.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining jamoa bo'lib ishlash ko'nikmasini shakllantirish metodikasi.....148

Musurmonova M., Kumush Z.N.

Boshlang'ich sinflarda matematika o'qitishda foydalanadigan o'quv vositalari.....153

Tashpulatova D.M.

Maktab ta'limida gumanitar fanlarni integratsion o'qitish metodikasi.....156

Sultonova A.M.

Malaka oshirish tinglovchilari uchun fanlarda integratsiyalashgan ta'lim.....160

Kalimbetov B.I.

Talabalarni mehnatsevarlikka tarbiyalashning pedagogik texnologiyalarini takomillashtirish.....163

Mamatova A.M.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarining axloqiy madaniyati tarkibi.....167